

APS-sfärens policyprogram för läkemedels- och medicinteknikområdet

Apotekarsocieteten (APS) är en ideell förening som samlar kompetenser från olika professioner och intressenter inom hela läkemedelsområdet. Det innefattar hela kedjan från utveckling och innovation till användning och uppföljning samt relevant forskning i alla delar av denna kedja. Läkemedelsområdet som nämns i APS ändamålsparagraf definieras som "läkemedel- och medicinteknik". Syftet är att tillsammans arbeta för en fungerande läkemedelskedja, för människor, djur och miljö, där forskning, utveckling och innovation leder till tillgängliga läkemedel och medicintekniska produkter som används rätt, följs upp och kontinuerligt förbättras till nytta för individ och samhälle.

Ställningstaganden i programmet utgår från föreningens ändamålsparagraf:

Apotekarsocieteten är en ideell förening med ändamål att befordra en hög yrkesstandard inom läkemedelsområdet och verka för en för individ och samhälle gynnsam utveckling och användning av läkemedel. I detta syfte främjar Apotekarsocieteten kunskaps- och kompetensutveckling inom läkemedelsområdet.

Föreningens vision är:

Ett samhälle där läkemedel utvecklas, tillgängliggörs och används på bästa sätt. Detta förutsätter hela läkemedelskedjan inklusive forskning.

Apotekarsocietetens policyprogram omfattar Apotekarsocieteten sfären (APS-sfären). APS-sfären avser helheten bestående av den ideella föreningen Apotekarsocieteten som inkluderar museum, bibliotek, arkiv, tidningen LäkemedelsVärlden samt dotterbolaget Läkemedelsakademin i Stockholm AB.

APS-sfären är en oberoende röst som sprider kunskap över professions- och aktörsgränser för läkemedels- och medicinteknikområdet. Vi erbjuder kvalificerade dialogforum, samt tillför legitimitet, etiska perspektiv och helhetssyn i komplexa frågor där ingen enskild aktör äger hela bilden. APS-policyprogram ska kunna fungera som:

- underlag för remissvar och dialog med regering och myndigheter och andra aktörer
- referensram för tex rundabordssamtal och annan samverkan
- gemensam utgångspunkt för APS-sfärens egna aktiviteter

APS-sfärens policyprogram har indelats i fyra huvudområden:

1. Forskning och utveckling
2. Tillverkning och handel
3. Användning av läkemedel
4. Utbildning och kompetensutveckling

I samtliga fyra huvudområden ingår följande underområden som **tvärgående och integrerade teman**, vilka ska genomsyra våra ställningstaganden, analyser och rekommendationer:

- **Framtidens läkemedel** - utveckling, innovation och evidens som stärker patientnytta och samhällsnytta.
- **Medicinteknik** - utveckling, integration och användning som stärker diagnostik, behandling och patientnytta inom framtidens sjukvård och läkemedelsbehandling.
- **Apotekens samt hälso- och sjukvårdens roll för en optimal läkemedelsanvändning** - ansvar, samverkan och systemförutsättningar som främjar säker och effektiv användning.
- **Läkemedel och miljö** - hållbarhetsperspektiv i hela livscykeln, från produktion till användning och kassation.
- **Beredskap och resiliens** - robusta system, trygg försörjning och stärkt förmåga att hantera kriser och störningar.

1. Forskning och utveckling

APS anser att:

- Den departementsöverskridande life science -strategin bör vara fortsatt resurssatt.
- Medel och förutsättningar ska ges för att den fria grundforskningen fortsatt ska vara stark, långsiktig och oberoende.
- Villkoren för kliniska prövningar av läkemedel och medicinteknik i alla faser, måste förbättras. Forskning och utveckling ska vara en parameter för vården som ska mätas och följas upp.
- Samtliga aktörer behöver förbereda sig för framtidens mer individanpassade läkemedel. Det är viktigt att farmakogenetik, diagnostik och uppföljning fortsätter att utvecklas och implementeras. Nationell samordning är av största vikt.
- En nationell handlingsplan för samordning av hälsodata för utvärdering av läkemedel i klinisk vardag ska tas fram och genomföras.
- Nationella infrastrukturer som stödjer läkemedelsutveckling bör få långsiktig finansiering.

- Stegvis introduktion och ordnat införande av nya läkemedelsbehandlingar bör kompletteras med ordnad utfasning av ej längre relevanta terapier.
- Incitamentsprogram till forskning, utveckling och samverkan inom life science, inte minst till små och medelstora företag, måste ses över med målsättningen att fler innovativa läkemedel ska komma patienter till godo.
- Sverige ska ligga i framkant när det gäller arbetet mot antibiotikaresistens.
- Praktisk forskning kring läkemedelsanvändning ska återupprättas med riktade forskningsmedel. Detta innefattar en hel kedja med bl. a läkemedelshantering i vården, apoteksverksamhet, farmaceutiska kompetensutnyttjaden samt effekter av läkemedelsrelaterade interventioner och processer i vården.
- Riktade insatser behöver göras för att Sverige ska bibehålla och stärka sin position inom de forskningsområden som är kritiska för den avancerade produktutvecklingen i stegen från molekyl till fungerande läkemedel
- Precisionsmedicin bör implementeras så snabbt som möjligt i vården.
- Förutsättningar för hälso- & sjukvården att införa nya terapier, precisionsmedicin, nya regelverk samt jämlik vård måste prioriteras.
- Svensk forskning inom läkemedel- och medicinteknik (life science) ska vara stark, både ur ett nationellt och internationellt perspektiv.
- Akademisk frihet, oberoende forskning och högkvalitativ utbildning inom läkemedels- och life science-området är grundläggande för ett kunskapsbaserat samhälle. Att värna detta är avgörande för en stark, innovativ läkemedels- och medicintekniksektor samt för Sveriges kunskaps-, beredskaps- och resiliensförmåga.
- Forskning och utveckling inom medicinteknik och e -hälsa behöver stärkas som ämnesområde och stöddas inom akademi, vård och företag på motsvarande sätt som läkemedel.
- Kunskapen om medicinteknik, inklusive nya regelverk, inom hälso- och sjukvård behöver öka.

2. Tillverkning och handel

APS anser att:

- Tillverkningen av läkemedel och medicintekniska produkter i Sverige ska förbli internationellt konkurrenskraftig. Detta gynnar även forskningsinvesteringar i Sverige.
- Kunskapen hos företag som säljer/distribuerar medicinteknik, tex apotek, behöver förbättras vad gäller nya regelverken (tex MDR och IVDR) då dessa ställer nya krav på distributörer och importörer.
- Den nationella tillverkningsförmågan måste samordnas som en del av Sveriges krisberedskap.
- Stabil läkemedelsförsörjning måste uppnås.

Post- och besöksadress

Apotekarsocieteten
Wallingatan 26A
111 81 Stockholm

Telefon

08-723 50 00
Telefax
08-20 55 11

E-post

info@apotekarsocieteten.se
Webbplats
apotekarsocieteten.se

Organisationsnummer

802000-1577
Momsreg.nr.
SE802000157701

- Medvetenheten om riskerna med förfälskade läkemedel liksom olagliga försäljningskanaler behöver öka hos allmänheten genom ökade informationskampanjer.
- Miljöpåverkan från läkemedel ska beaktas vid tillverkning och distribution, subventions- och upphandlingsbeslut.
- Kunskapen hos och tillsynen av företag som säljer receptfria läkemedel (inkl. växtbaserade läkemedel, traditionella växtbaserade läkemedel och naturläkemedel) gällande reglering av marknadsföring behöver förbättras för en ökad patientsäkerhet.

3. Användning av läkemedel

APS anser att:

- Apoteken ska vara en lagstadgad del av hälso- och sjukvården för att skapa förutsättningar för en integrerad samverkan mellan vårdens professioner till nytta för patienter.
- Kompetensen hos farmaceuter inom hälso- och sjukvård och apotek ska tas till vara för att uppnå bästa patient-, läkemedels- och samhällsnytta.
- Nationella läkemedelslistan måste efter sitt införande vidareutvecklas.
- Kommunikation mellan förskrivare och apotek måste få bättre förutsättningar.
- Det tvärvetenskapliga professionssamarbetet kring läkemedelsbehandling i vårdens övergångar måste fortsätta utvecklas.
- Insatser för att förbättra patientsäkerheten vid generiskt utbyte bör implementeras.
- Fortsatt finansiering av läkemedel ska bygga på värdebaserad prissättning. Läkemedels potential att bidra till kostnadseffektiv vård som helhet ska vara drivande.
- Läkemedelsanvändning ska ses som ett gemensamt ansvar i hela läkemedelskedjan, där utveckling, förskrivning, expedition, användning och uppföljning hänger samman och kräver samordnade insatser.
- Myndigheter, patientorganisationer, läkemedelsindustri, hälso- och sjukvård och apotek ska samordna informationen till allmänheten om nyttan och vikten av korrekt läkemedelsanvändning.
- Prevention och förebyggande insatser, inklusive läkemedel som en del av primär och sekundär prevention, är avgörande för att minska sjukdomsburden och stödja ett hållbart resursutnyttjande i hälso- och sjukvården och en säker och ändamålsenlig läkemedelsanvändning.
- Vården i Sverige ska vara jämlik.

4. Utbildning och kompetensutveckling

APS anser att:

- Kunskapen om läkemedel hos alla som hanterar dem och som bistår vid läkemedelsbehandling bör säkerställas.
- Tvärprofessionellt samarbete ska främjas, etableras och utvecklas inom grundutbildningar för legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal.
- Det krävs en förstärkt utbildning i farmakologi/läkemedelslära inom grund - och vidareutbildning för sjuksköterskor och läkare.
- Utbildning inom ämnesområdet medicinteknik bör ingå i alla vårdutbildningar.
- Legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal ska kontinuerligt genomgå obligatorisk fort- och vidareutbildning för eventuell re-certifiering (bibehålla sin legitimation)
- Utbildning inom läkemedelsutveckling bör kartläggas och utvecklas.
- Extra fokus och insatser behövs för att kompetensförsörjningen ska fungera till de delar av läkemedelskedjan där återväxten brister.